

Reflexia a posúdenie
canisterapeutickej praxe Alexandry
Sičákovej so psom Bonny

Vypracovala: Slávka Dupláková zo [Zvieratá a ľudia navzájom](#)

Počas canisterapeutických stretnutí som sledovala prácu Alexandry a jej psa Bonnyho v prostredí [Liečebne svätej Filomény](#) a [ZŠ Sačurov](#). Na základe týchto pozorovaní som vypracovala odporúčajúce stanovisko k ich účasti na intervenciách s asistenciou psa/canisterapiách.

Alexandra je absolventkou [akreditovaného vzdelávacieho programu „Intervencie s asistenciou zvierat“ \(akreditovaného MŠVVaM SR\)](#) so zameraním na canisterapiu, čo potvrdzuje jej kvalifikáciu. S Bonnym pôsobia na Slovensku ako pokročilý canisterapeutický tím. V septembri 2024 boli jej vedomosti v tejto oblasti formálne overené.

Pri hodnotení canisterapeutickej praxe v dvoch zariadeniach som sa zamerala na celkovú spoluprácu tímu Alexandra-Bonny, najmä na ich schopnosť efektívne riešiť jednotlivé úlohy a interagovať s klientmi zariadenia. Moje stanovisko je odporúčajúce, vychádzajúc z ich pripravenosti a schopnosti efektívne participovať na intervenciách s asistenciou psa/canisterapiách.

V rámci hodnotenia vhodnosti psa som vychádzala z **princípov PADA** (Personality Assessment for Domestic Animals), vedecky podloženého medzinárodného protokolu na objektívne hodnotenie osobnosti zvierat. Tento test bol vyvinutý poprednými etológmi a odborníkmi na správanie zvierat, vrátane Ádáma Miklósiho, profesora a vedúceho Katedry etológie Prírodovedeckej fakulty Eötvös Loránd University v Budapešti. PADA test sa využíva na posúdenie vrodenných povahových vlastností zvierat, ktoré ovplyvňujú ich správanie a reakcie na rôzne podnety.

Test sa zameriava na hodnotenie týchto kľúčových vlastností zvieráťa:

- **Sociabilita:** Schopnosť pozitívne interagovať s ľuďmi a inými zvieratami.
- **Odvaha a zvedavosť:** Ochota skúmať nové prostredia a situácie bez nadmerného strachu či úzkosti.
- **Reaktivita:** Primerané reakcie na rôzne podnety, bez prejavov agresivity, pasivity alebo nadmerného vzrušenia.
- **Učiteľnosť:** Schopnosť rýchlo sa učiť nové povely a prispôbovať sa tréningovým metódam.
- **Stabilita:** Emocionálna vyrovnanosť a schopnosť zvládať stres či neočakávané situácie.
- **Aktivita:** Optimálna úroveň energie, ktorá umožňuje efektívne vykonávať úlohy bez známok únavy.

PADA test vykonávajú vyškolení odborníci s medzinárodným oprávnením na jeho aplikáciu. Aj keď nie som oprávneným hodnotiteľom pre oficiálne vykonanie testu PADA a canisterapeutická prax Alexandry Sičákovej so psom Bonny tento test nezahŕňala, mám s PADA testom osobnú skúsenosť z mnohoročnej praxe. V priebehu rokov som sa s jeho princípmi detailne oboznámila a tieto poznatky využívam aj pri výučbe študentiek a

študentov študijného programu [Vzťah človek-zviera a jeho využitie v canisterapii a hipoterapii](#) a študijného programu [Pohoda a ochrana zvierat](#) na UVLF v Košiciach, kde pôsobím ako externý učiteľ predmetov *Canisterapia a Intervencie s asistenciou zvierat*. V rámci výučby učím o tomto testovaní psov pre prácu s ľuďmi a jeho prínos uznávam ja, univerzita a ďalší odborníci v tejto oblasti.

Na základe mojich skúseností a pozorovaní Bonnyho počas canisterapeutickej praxe v dvoch zariadeniach som vypracovala nasledujúce hodnotenie psa, pričom som zohľadnila princípy testovania PADA. Bonny preukázal všetky požadované vlastnosti:

- **Sociabilita:** Bol priateľský, otvorený a empatický v interakciách s ľuďmi.
- **Odvaha a zvedavosť:** Ochotne skúmal nové prostredia a situácie bez známok stresu či úzkosti.
- **Reaktivita:** Reagoval primerane na podnety, bez známok agresivity, pasivity alebo nadmerného vzrušenia.
- **Učiteľnosť:** Bonny rýchlo a efektívne plnil pokyny (nielen) Alexandry, čím demonštroval schopnosť prispôbiť sa zmenám.
- **Stabilita:** Počas celého hodnotenia si zachoval emocionálnu rovnováhu a pokoj.
- **Aktivita:** Disponoval optimálnou úrovňou energie potrebnou na efektívne vykonávanie úloh.

Bonny je na základe mojich pozorovaní mimoriadne vhodný na prácu s ľuďmi a plne odporúčaný. Alexandre bola predstavená možnosť absolvovať oficiálny PADA test (Personality Assessment for Domestic Animals), po ktorom môže pes získať certifikát potvrdzujúci jeho vhodnosť pre prácu v službách s asistenciou zvierat. Tento certifikát obsahuje podrobné informácie o osobnostných črtách psa a môže obsahovať odporúčania týkajúce sa typov klientov alebo prostredí, pre ktoré je pes najvhodnejší ako aj ďalší výcvik a prípravu.

Certifikát je oficiálnym dokumentom, ktorý potvrdzuje, že pes prešiel objektívnym **hodnotením** svojej **osobnosti** podľa medzinárodne uznávaného protokolu PADA. Hodnotenie vykonávajú certifikovaní odborníci na testovanie psov, ktorí pôsobia na Slovensku, v Českej republike, Poľsku a ďalších krajinách Európy.

Viac podrobností o priebehu canisterapeutických stretnutí v Liečebni svätej Filomény ako aj ZŠ Sačurov, vrátane prípravy, realizácie a hodnotenia, je uvedených v sekcii **„Popis a reflexia priebehu canisterapeutického stretnutia“** na konci dokumentu.

Na začiatku spolupráce s Alexandrou, pre účely hodnotenia jej canisterapeutickej praxe, sme so všetkými zainteresovanými stranami uskutočnili proces analýzy a posúdenia podmienok zariadenia Liečebne svätej Filomény vo Vranove nad Topľou a rovnakým spôsobom sme postupovali aj v ZŠ Sačurov. Táto fáza zahŕňala:

- Hodnotenie potrieb klientov, priestorových podmienok, materiálneho zabezpečenia a personálu,
- prípravu prostredia pre bezpečnú a efektívnu prácu so psom.

Na základe výsledkov tejto analýzy sme spolu s Alexandrou vytvorili metodiku programov canisterapie vo vybraných zariadeniach. Metodika obsahuje detailný popis realizácie programov a vychádza z podkladov spracovaných Alexandrou, vrátane prehľadných **excelových dokumentov** pre obe zariadenia (záznam nižšie), ktoré systematizujú jednotlivé kroky intervencií s asistenciou psa Bonnyho a sú neoddeliteľnou súčasťou tohto dokumentu.

Canisterapia Liečebňa sv. Filomény		
Cílová skupina:	Skupinová canisterapia- Seniori	
Datum setkání:	8.11.2024 Medzinárodný deň väzieb medzi ľuďmi a zvieratami	
Ciele setkání:	Precvičenie jemnej a hrubej motoriky, pozornosti	Skupinovej canisterapie sa zúčastnili 8 seniori. Aktivity prebehli v spoločenskej miestnosti Liečebne sv. Filomény v Vranove n/T. Liečebňu navštevujeme rok, raz týždenne prevažne v piatok. Klientov vyberá sociálna pracovníčka, ktorá je nám počas stretnutí nápomocná (pred stretnutím je oboznámená s témou stretnutia, aktivitami a našimi požiadavkami). Stretnutia sa realizujú v poobedňajších hodinách, cca 14:00. Seniori majú čas oddychu po obede, radi relaxujú práve počas stretnutí so psikom. Nakoľko stretnutia sa ničkom striedajú stretnutia sa začínajú možnosťami
Téma setkání:	Deň zvierat	
Rola canis psa (Bonnyho) pri stretnutí	Rozveseliť a potešiť, lízať jogurt z obrázku, lízať tvaroh z lízacej podložky, vybrať pamlsky zo zvieracích roliek toaletného papiera	

Canisterapia ZŠ Sačurov		
Cieľová skupina:	Skupinová canisterapia- ŠKD (1. -4. ročník)	
Dátum stretnutia:	15.11.2024	
Ciele stretnutia:	Odbúrať strach zo psíka, tvorba vzťahu pes- žiak, precvičenie jemnej a hrubej motoriky, pozornosti, obohatenie slovnej zásoby, podpora komunikačných zručností	Skupinovej canisterapie sa zúčastnilo 10 žiakov, mix 1. až 4. ročník ŠKD. Aktivity prebehli v telocvični ZŠ Sačurov. V škole sme boli prvýkrát, deti aj priestory boli pre nás nové. Žiaci sa veľmi tešili na stretnutie s nami.
Téma stretnutia:	Psie zmysly	
Rola canis psa (Bonnyho) pri stretnutí	Rozveseliť a potešiť, plniť povely podľa kocky, lízať mäso z lízacej podložky, vybrať pamlsky z čuchacieho koberca a hlavolamu, reagovať na píšťalku, hra s kockou, jedenie z ruky, jemne branie pamlskov od klientov	

Poznámka: Plné znenie excelových dokumentov je priložené Alexandrou.

Proces posúdenia podmienok pre realizáciu programov canisterapie vo vybraných zariadeniach

V tejto časti sa venujem procesu posúdenia podmienok pre realizáciu programov canisterapie pod vedením Alexandry a jej psa Bonnyho vo dvoch zariadeniach: Liečebňa svätej Filomény Vranov a ZŠ Sačurov. Keďže mnohé aspekty posudzovania sú pre obe zariadenia spoločné, tieto kroky sú popisované spoločne. Tam, kde sa podmienky alebo požiadavky líšia, uvádzam špecifiká jednotlivých zariadení samostatne.

1. Posúdenie potrieb klientely v zariadeniach:

Klienti Liečebne svätej Filomény sú osoby dôchodkového veku s minimálnym stupňom odkázanosti IV, ktorí potrebujú aktivity na podporu sociálnej interakcie a emocionálnej pohody. Vzhľadom na ich zdravotný stav sa program realizuje v pomalšom tempe s primeraným počtom aktivít, pričom sa zameriava na posilnenie komunikácie a vytváranie pozitívnych zážitkov prostredníctvom interakcie so psom Bonny a vedenia Alexandry, v úzkej spolupráci s odborným personálom liečebne.

Klienti ZŠ Sačurov sú žiaci 1. až 4. ročníka bez identifikovaných špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb. Jedná sa o deti, najmä vo veku 6 až 10 rokov, ktoré sa nachádzajú vo vývojovej fáze, keď je dôležité podporovať ich emocionálny, sociálny a kognitívny rozvoj. Zvieratá, najmä psy, môžu v tejto fáze zohrávať kľúčovú úlohu ako facilitátori pozitívnych zmien – pomáhajú budovať empatiu, zlepšovať komunikačné schopnosti a vytvárať bezpečné prostredie na učenie. Interakcie so psom tiež podporujú zvládanie emócií, redukciu stresu a rozvoj zodpovednosti, čo sú dôležité aspekty formovania osobnosti dieťaťa.

2. Identifikácia súladu programu canisterapie s cieľmi organizácie:

Liečebňa svätej Filomény je zariadenie pre seniorov, ktoré poskytuje aj špecializovanú starostlivosť (hospic). Navrhovaný program canisterapie s asistenciou psa je prispôsobený na podporu sociálnej integrácie a psychickej pohody klientov. Tento program zohľadňuje špecifické potreby klientov liečebne a plne korešponduje s cieľmi a poslaním organizácie.

ZŠ Sačurov je vzdelávacia inštitúcia, ktorá poskytuje vzdelanie žiakom na prvom aj druhom stupni základného vzdelávania. Navrhovaný program canisterapie s asistenciou psa je špecificky zameraný na žiakov prvého stupňa (1. až 4. ročník) a prispôsobený na podporu ich rozvoja v súlade s cieľmi a poslaním školy.

Program podporuje vzdelávacie a rozvojové aktivity, ktoré vytvárajú podnetné a bezpečné prostredie pre učenie, a je v súlade s poslaním školy zameraným na celkový rozvoj osobnosti žiakov.

3. Informácie o lokalite organizácie:

Dostupnosť: Obe zariadenia sú ľahko dostupné autom s možnosťou parkovania priamo v areáli.

Vonkajšie priestory: Bezpečný pohyb psa a jeho venčenie sú umožnené v areáloch oboch zariadení.

4. Priestorové a materiálne vybavenie:

Bezpečný pohyb psa: Vnútorne priestory oboch zariadení umožňujú bezpečný pohyb psa medzi klientmi aj žiakmi počas skupinových intervencií. Pri pohybe po chodbách a pri vstupe do zariadenia/inštitúcie sa odporúča používať vôdzku.

Výkon canisterapie: Počas výkonu canisterapie v oboch zariadeniach pes pracuje „navoľno“, čo umožňuje prirodzené a spontánne interakcie s klientmi/žiakmi. Bonny, ako preverovaný pes na prácu s ľuďmi, má predvídateľné a kontrolovateľné správanie, čo zaručuje bezpečnosť aj slobodu pri intervenciách. Slobodný pohyb psa je podľa môjho presvedčenia kľúčový pre vytvorenie autentického vzťahu medzi klientom a psom. Práca psa na vôdzke môže byť klientmi (akýmkoľvek prijímateľmi služby) vnímaná ako umelo vedená, čím sa stráca prirodzenosť a spontánnosť interakcie. Tento prístup navyše umožňuje objednávateľom vidieť reálne správanie psa a jeho spontánny záujem o klientov, čo prispieva k transparentnosti a dôveryhodnosti služby.

Doplnkové vybavenie: Vybavenie priestorov (hygienické podmienky, osvetlenie, hluk) bolo posúdené v oboch zariadeniach ako vyhovujúce. Alexandra si prináša vlastné pomôcky, bez potreby využívania špeciálneho materiálne-technického vybavenia v konkrétnych zvolených zariadeniach. Po skončení programu je zabezpečené upratanie priestorov pracovníkmi zariadenia/inštitúcie.

4. Identifikácia rizík pre zvieratá:

Počas posúdenia sa nezistili žiadne potenciálne rizikové faktory, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť pohodu psa pri realizácii intervencií. V rámci oboch zariadení:

- Nie sú prítomné samozatváracie dvere, jedovaté rastliny ani voľne dostupné lieky (napr. spadnuté na zemi), ktoré by mohli predstavovať riziko.
- Počas prestávok v školskom prostredí je zabezpečené, že pes nebude vystavený nadmernej snahe všetkých detí kontaktovať ho, ani zvýšenému hluku či chaosu napr. počas prestávok.

Diskusia o potenciálnych rizikách prebiehala na základe princípov „*konceptu rovnováhy a kompenzácie v intervenciách s asistenciou zvierat*“. Tento koncept zdôrazňuje dôležitosť vytvárania podmienok, ktoré podporujú pohodu psa, a zároveň zabezpečuje úspešnú realizáciu aktivít. V oboch zariadeniach boli tieto podmienky hodnotené ako plne vyhovujúce.

5. Charakteristika poskytovaných služieb:

Program canisterapie v liečebni svätej Filomény bol integrovaný do denného režimu zariadenia ako pravidelná týždenná aktivita/služba. Návštevne programy so

psom sa tam realizujú skupinovú a môžu aj individuálnou formou raz týždenne, prevažne v piatok od 14:00. V tomto nastavení budú programy pokračovať.

Program canisterapie v ZŠ Sačurov je plánovaný ako popoludňajšia voľnočasová aktivita pre žiakov prvého stupňa (1. až 4. ročník). Stretnutia by sa mali realizovať pravidelne raz týždenne, vždy po skončení vyučovania, od 14:00. Program je navrhnutý tak, aby podporoval rozvoj žiakov v neformálnom a podnetnom prostredí školskej družiny, pričom umožňuje deťom aktívne zapájať sa do interakcií so psom Bonny a pracovať na rozvoji svojich schopností.

6. Personálne zabezpečenie:

V oboch zariadeniach prebehli tri informačné stretnutia vedené Alexandrou, na ktorých sa zúčastnili zamestnanci rôznych úrovní personálu. Počas stretnutí sa diskutovali kompetencie personálu, ich motivácia na podporu programu a pravidlá týkajúce sa prítomnosti psa počas intervencií.

V každom zariadení bola určená kontaktná osoba:

- **Liečebňa svätej Filomény:** Sociálna pracovníčka, ktorá zabezpečuje vizuálny dohľad nad klientmi a aktívne sa zapája do realizácie aktivít programu.
- **ZŠ Sačurov:** Vychovávateľka školského klubu detí, ktorá koordinuje priebeh aktivít, zabezpečuje organizačné zázemie a podporuje interakcie medzi deťmi a psom počas programu a komunikuje o programe s rodičmi.

Tieto osoby sú zodpovedné za efektívnu komunikáciu medzi tímom canisterapie a personálom zariadení a za plynulú realizáciu programu.

7. Finančné a materiálne zdroje organizácie:

Obe organizácie disponujú dostatočnými finančnými a ďalšími zdrojmi na pokrytie nákladov spojených s realizáciou programu canisterapie. Tieto zdroje zahŕňajú priestorové, personálne a organizačné zabezpečenie programu, čo zaručuje jeho plynulý a udržateľný priebeh.

8. Legislatívne aspekty a interné predpisy:

Všetky aktivity v rámci programov canisterapie v oboch zariadeniach sú vykonávané v súlade s platnou legislatívou Slovenskej republiky. Pri realizácii sa dôsledne dodržiavajú hygienické a bezpečnostné opatrenia, vrátane nasledujúcich legislatívnych predpisov:

- **Zákon č. 39/2007 Z. z.** o veterinárnej starostlivosti,
- **Zákon č. 40/1964 Zb.** Občiansky zákonník,
- **Zákon č. 311/2001 Z. z.** Zákonník práce,
- **Zákon č. 455/1991 Zb.** o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon),

- **Zákon č. 18/2018 Z. z.** o ochrane osobných údajov,
- **Vyhláška č. 123/2008 Z. z.** Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky o podrobnostiach o ochrane spoločenských zvierat a o požiadavkách na karanténne stanice a útulky pre zvieratá,
- **Zákon č. 513/1991 Zb.** Obchodný zákonník,
- **Zákon č. 300/2005 Z. z.** Trestný zákon.

Tieto právne predpisy upravujú všetky aspekty týkajúce sa ochrany zvierat, bezpečnosti klientov, ochrany osobných údajov a prevádzkových povinností. Dodržiavanie týchto predpisov zabezpečuje vysokú kvalitu a bezpečnosť poskytovaných služieb.

Výsledky posúdenia:

Na základe analýzy a rozhovorov bol proces posúdenia podmienok v oboch organizáciách úspešne dokončený. Liečebňa svätej Filomény bude naďalej využívať návštevne programy s asistenciou psa Bonnyho pod vedením Alexandry, v súlade s dohodnutými podmienkami, čím sa tieto služby stávajú integrálnou súčasťou komplexnej starostlivosti o klientov.

V ZŠ Sačurov bol program canisterapie realizovaný po prvýkrát a následne navrhnutý na zaradenie medzi pravidelné voľnočasové aktivity školy.

Popis a reflexia priebehu canisterapeutických stretnutí vrátane prípravy, priebehu a následného hodnotenia

Informácie o stretnutí v liečebni svätej Filomény, Vranov

- **Cieľová skupina:** Klienti zariadenia sociálnych služieb Liečebne svätej Filomény vo Vranove nad Topľou.
- **Počet klientov:** 9
- **Stav klientov:** Deväti klienti, ktorí sa zúčastnili stretnutí, boli vo veku nad 65 rokov s ľahším stupňom demencie. Fyzicky boli relatívne samostatní, ale vyžadovali pravidelnú podporu a dohľad pri aktivitách. Mentálne prejavovali rôzne stupne zabudlivosti a občasné zmätené správanie, avšak reagovali pozitívne na stimuláciu prostredníctvom aktivít so psom. U niektorých klientov sa pozorovala výrazná pozornosť a empatia počas interakcií s Bonnym, čo prispelo k ich psychickému blahobytu a posilnilo sociálne väzby (na základe nášho pozorovania aj spätnej väzby od personálu).

Informácie o stretnutí v ZŠ Sačurov

- **Cieľová skupina:** žiaci 1. až 4. ročníka navštevujúci ŠKD ZŠ Sačurov.
- **Počet klientov:** 10
- **Stav klientov:** Žiaci sú zdravé deti bez identifikovaných špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb. Nachádzajú sa vo vývojovej fáze, keď je dôležité podporovať ich sociálny, emocionálny a motorický rozvoj.

Canisterapeutické tímy (CT tímy)

- **Alexandra Sičáková:** Špeciálna pedagogička a absolventka akreditovaného vzdelávacieho programu MŠVVaM SR *Intervencie s asistenciou zvierat*.
- **Slávka Dupláková:** Absolventka študijného programu *Vzťah človek – zvierka a jeho využitie v canisterapii a hipoterapii* na Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach. Pôsobí ako externá učiteľka predmetov *Canisterapia a Intervencie s asistenciou psa* na UVLF v KE. Vede organizáciu *Zvieratá a ľudia navzájom*, ktorá sa špecializuje na prax v intervenciách s asistenciou psov, na Slovensku podporovaných aj zdravotnou poisťovňou Dôvera. Organizácia zároveň ako jediná na Slovensku poskytuje v tejto oblasti akreditovaný vzdelávací program MŠVVaM SR.

Cieľ stretnutia a jeho naplnenie

- **Všeobecný cieľ stretnutia v liečebni sv. Filomény vo Vranove:** Posilniť sociálnu interakciu a emocionálnu pohodu klientov zariadenia prostredníctvom zážitkových aktivít so psom.
- **Všeobecný cieľ stretnutia v ZŠ Sačurov:** Podporiť celkový rozvoj detí na 1. stupni ZŠ prostredníctvom zážitkových aktivít so psom, zameraných na zlepšenie sociálnych, emocionálnych a motorických schopností.
- **Špecifické ciele:** Alexandra detailne rozpísala jednotlivé aktivity a ich špecifické ciele vo svojich excelových dokumentoch („Canisterapia Liečebňa sv. Filomény“ a „Canisterapia ZŠ Sačurov“).

Pozorovania počas stretnutí

- **Liečebňa sv. Filomény:** Väčšina klientov aktívne reagovala na prítomnosť psa Bonnyho a zapájala sa do komunikácie s Alexandrou, sociálnou pracovníčkou a medzi sebou. Klienti prejavovali záujem o aktivity a vykazovali zvýšenú úroveň sociálnej angažovanosti. Použité aktivity, ako práca so špeciálnymi pomôckami, podporili spontánnu interakciu a prirodzenú konverzáciu medzi klientmi. Celkové výsledky poukazujú na pozitívny vplyv a mierne nadpriemerné naplnenie stanovených cieľov.

- **ZŠ Sačurov:** Deti zo školskej družiny prejavili výrazný záujem o aktivity so psom Bonnym. Interakcie podporili ich pozornosť, spoluprácu a komunikáciu. Prítomnosť psa vytvorila podnetné a uvoľnené prostredie, ktoré deti motivovalo aktívne sa zapojiť do jednotlivých činností. Konkrétne ciele definované Alexandrou (excelový dokument *Canisterapia ZŠ Sačurov*) boli naplnené v plnom súlade s očakávaniami.

Príprava na stretnutia v zariadeniach

Alexandra pripravila špecifické pomôcky zamerané na stanovené ciele v oboch organizáciách, s dôrazom na podporu klientov. Tieto pomôcky zároveň slúžia na obohatenie prostredia (enrichment) a sú prispôsobené potrebám psa Bonnyho. Podrobne sú rozpísané v excelových dokumentoch („Canisterapia Liečebňa sv. Filomény“ a „Canisterapia ZŠ Sačurov“).

Konzultácia:

Alexandra konzultovala prípravu oboch stretnutí so mnou, Slávkou Duplákovou, pričom sme diskutovali najmä o tom, ako jednotlivé pomôcky prispievajú k napĺňaniu hlavných cieľov.

Priebeh stretnutia

V Liečebni sv. Filomény bolo hlavným cieľom najmä zvýšenie sociálnej interakcie medzi klientmi. Väčšina klientov reagovala veľmi pozitívne na Bonnyho a aktívne sa zapájala do aktivít. Atmosféra bola priateľská a podporujúca, čo prispelo k naplneniu cieľa nad očakávania.

V ZŠ Sačurov sa aktivity zameriavali na podporu celkového rozvoja žiakov na 1. stupni ZŠ prostredníctvom zážitkových aktivít so psom. Konkrétne boli tieto aktivity zamerané na odbúranie strachu zo psíka, tvorbu vzťahu medzi psom a žiakmi, precvičenie jemnej a hrubej motoriky, zlepšenie pozornosti, obohatenie slovnej zásoby a podporu komunikačných zručností. Deti zo školskej družiny prejavili veľký záujem o jednotlivé aktivity, aktívne spolupracovali a vytvárali pozitívny vzťah so psom Bonny. Všetky stanovené ciele boli naplnené, pričom aktivity podporili celkový rozvoj žiakov.

Ciele oboch stretnutí boli vyhodnotené na základe pozorovaní počas aktivít, v spolupráci so sociálnou pracovníčkou a vychovávateľkou, pričom hodnotenie zohľadňovalo princípy SMART.

Reflexia a odporúčania

Ak by Alexandra mala možnosť stretnutia zopakovať, navrhla by rozdeliť klientov v **Liečebni sv. Filomény** do menších skupín alebo zaradiť individuálne aktivity pre tých, ktorí prejavili výrazný záujem o ponúkané činnosti. Počas skupinového stretnutia s väčším počtom klientov nie je vždy možné venovať dostatočný čas každému klientovi, čo môže znižovať efektívnosť niektorých aktivít. Menšie skupiny alebo individuálne stretnutia by umožnili intenzívnejšie zapojenie klientov a lepšie využitie času na aktivity, ktoré ich najviac zaujímajú.

V **ZŠ Sačurov** by bolo prínosné zvážiť podobný prístup, najmä rozdelenie žiakov do menších skupín v rámci školskej družiny. Takýto postup by umožnil cielenejšie pracovať na jednotlivých oblastiach, ako sú odbúranie strachu zo psíka, rozvoj jemnej a hrubej motoriky, či podpora komunikačných zručností. Pri menších skupinách by sa zabezpečila väčšia pozornosť a priestor pre každé dieťa, čím by sa zlepšila efektívnosť aktivít a dosiahnutie konkrétnych cieľov.

Napriek tomu nie je vždy možné presadiť menší počet klientov alebo žiakov len kvôli efektívnosti, pretože mnohé zariadenia a školy uprednostňujú prácu s väčšími skupinami. V prípade Alexandry sa však vždy dodržiava odporúčaný počet účastníkov na skupinové stretnutia – 7 až 9 klientov alebo žiakov (max.10) – čo umožňuje zachovať rovnováhu medzi efektívnosťou a praktickými požiadavkami jednotlivých zariadení a škôl.

Po stretnutí

- **Welfare a bezpečnosť:**

Počas každého stretnutia bola zabezpečená pohoda a bezpečnosť všetkých zúčastnených, vrátane psa Bonnyho, v **Liečebni sv. Filomény** aj v **ZŠ Sačurov**.

V **Liečebni sv. Filomény** Bonny poznal prostredie aj klientov, čo prispelo k jeho pocitu istoty a stability. V **ZŠ Sačurov** bol Bonny v telocvični a so žiakmi prvýkrát, avšak jeho správanie zostalo pokojné a prispôsobivé. Rýchlo sa adaptoval na nové prostredie a prejavoval prirodzený záujem o interakciu s deťmi.

Počas oboch stretnutí boli pre Bonnyho vytvorené podmienky zodpovedajúce jeho potrebám, vrátane možnosti odpočinku na jeho podložke a prístupu k vode, a zároveň bola zabezpečená jeho mentálna pohoda prostredníctvom enrichmentu. Jeho reč tela bola priebežne monitorovaná mnou, Slávkou Duplákovou, aby bola zabezpečená jeho pohoda. Bonny počas oboch stretnutí pôsobil uvoľnene, pokojne reagoval na podnety a prejavoval záujem o aktivity, čo potvrdzuje, že stretnutia boli dobre prispôbené jeho potrebám a prirodzenému správaniu.

- **Spätná väzba:**

Oceňujem Alexandrinu schopnosť udržať pozornosť klientov aj žiakov a efektívne ich motivovať k aktívnej interakcii. Jej empatický prístup a prirodzená komunikácia prispeli k vytvoreniu pozitívnej a podporujúcej atmosféry počas

oboch stretnutí. Alexandra preukázala vysokú úroveň prípravy, čo bolo viditeľné v starostlivo vybraných aktivitách a pomôckach zameraných na dosiahnutie cieľov stretnutí.

V Liečebni sv. Filomény dokázala Alexandra flexibilne reagovať na potreby klientov, pričom zároveň zohľadňovala pohodu a potreby psa Bonnyho, ktorý v známom prostredí pôsobil uvoľnene a prirodzene. **V ZŠ Sačurov** úspešne pracovala v novom prostredí s deťmi, ktoré videla prvýkrát, pričom dbala na prispôsobenie aktivít tak, aby boli podnetné nielen pre deti, ale aj bezpečné a komfortné pre psa Bonnyho. Aj napriek novej situácii vytvorila prostredie, v ktorom deti rozvíjali svoje schopnosti a budovali pozitívny vzťah k psovi, zatiaľ čo Bonny mal možnosť prirodzene reagovať na podnety a udržiavať si pohodu.

Jej schopnosť prispôbiť aktivity aktuálnym potrebám účastníkov, vrátane klientov, žiakov aj psa, bola kľúčovým faktorom úspechu v oboch organizáciách.

Metodika stretnutí – metóda a moja rola

- Metódy v oboch zariadeniach predstavujú **Podporné programy s asistenciou zvierat**.

Podporné programy s asistenciou zvierat (AASP – Animal-Assisted Support Programs) sú definované ako programy, ktoré integrujú špeciálne vyškolené zvieratá do rôznych podporných aktivít vedených odborníkmi alebo vyškolenými facilitátormi. Cieľom týchto programov je zlepšiť emocionálnu pohodu, sociálnu interakciu a celkovú kvalitu života jednotlivcov alebo skupín.

Tieto programy sa odlišujú od terapeutických alebo vzdelávacích intervencií tým, že nie sú primárne zamerané na liečbu konkrétnych zdravotných problémov alebo dosahovanie vzdelávacích cieľov. Namiesto toho poskytujú účastníkom emocionálnu podporu, povzbudenie a príležitosť na rozvoj a pozitívne zážitky v prítomnosti zvierat.

- Špecifiká a príklady AASP:
 - **Zameranie na pohodu:** Programy podpory sú navrhnuté tak, aby účastníci zažili pozitívne interakcie so zvieratami, čo pomáha zmierňovať stres, podporovať sociálne väzby a zvyšovať celkovú spokojnosť.
 - **Príklady:** Tieto programy môžu zahŕňať návštevy zvierat v domovoch seniorov, centrách sociálnych služieb, školách, nemocniciach alebo komunitných centrách, kde zvieratá poskytujú emocionálnu podporu a motivujú účastníkov k sociálnej interakcii.
 - **Praktické aspekty:** Facilitátori zabezpečujú, že interakcie so zvieratami sú bezpečné, prospešné a rešpektujú pohodu zvierat.

Na rozdiel od liečebných intervencií s asistenciou zvierat (AATx – Animal-Assisted Therapy Extended), ktoré sú vedené terapeutmi s cieľom liečiť konkrétne zdravotné

alebo psychické problémy, alebo vzdelávacích intervencií s asistenciou zvierat (AAE – Animal-Assisted Education), zameraných na dosiahnutie vzdelávacích cieľov, AASP sa primárne sústreďia na podporu a zlepšenie každodenného života účastníkov prostredníctvom pozitívnych skúseností so zvieratami.

- **Prínos pre účastníkov:**

Podporné programy s asistenciou zvierat pomáhajú vytvárať bezpečné a povzbudzujúce prostredie, kde môžu účastníci zažiť pocit prijatia, radosti a spojenia so zvieratom. Tieto programy sú obzvlášť prospešné pre ľudí, ktorí potrebujú emocionálnu podporu alebo povzbudenie v náročných životných situáciách.

- **Moja rola (Slávka Dupláková):**

V rámci prípravy a realizácie programu canisterapie v Liečebni sv. Filomény aj v ZŠ Sačurov som poskytovala odbornú podporu Alexandre Sičákovej. Moja úloha zahŕňala konzultácie zamerané na výber a využitie vhodných techník, pomôcok a prístupov na dosahovanie stanovených cieľov stretnutí.

V oboch organizáciách som reflektovala účinky prístupu Alexandry a jej psa Bonnyho a prispela k optimalizácii ich efektivity. Svoje skúsenosti z praxe canisterapie, ako aj z výučby na Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, som využila na zabezpečenie profesionálneho nastavenia a realizácie programov podpory s asistenciou zvierat v oboch zariadeniach. Pri každom stretnutí som sa zamerala na hodnotenie a reflexiu prístupu tímu Alexandra-Bonny, pričom som zohľadnila rozdielne potreby klientov v liečebni a detí v škole. Poskytla som návrhy na ďalšie optimalizovanie programov a prispela k rozvoju Alexandry a jej psa Bonnyho, najmä prostredníctvom reflexie na prežívanie psa, testovania jeho vhodnosti pre prácu s ľuďmi a prispôsobenia postupov.

